

REPUBLIKA

ROK II.

ŁÓDŹ, PIĄTEK 15 LUTEGO 1924 r.

NUMER POJEDYNCZY MK. 250.000

№ 45

REDAKCJA I ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49.
TELEFON 22-14.

WYDANIE PORANNE.

GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Dodatkowe exposé Mac Donalda.

Niema dziś narodu, któryby chciał znowu wszczynać wojnę
Rokowania międzymocarstwowe powinny się opierać nie na potęgach wojskowych,
lecz na zasadach polityki słuszności.

PAT. — LONDYN, 14 lutego. — W dalszym ciągu dzisiejszych debat nad exposé Macdonalda zabrał głos Austen Chamberlain. Mówca zwrócił się pod adresem premiera, wskazując na to, że z chwilą uzyskania przez rząd Labour Party zaufania Izby, należałoby co prędzej określić stanowisko nowego gabinetu do kwestii powininości wojskowej, oraz określić stanowisko jakie zajmie obecny gabinet w sprawie dania gwarancji dla przemysłu krajowego.

W odpowiedzi na przemówienia zabrał głos premier. Na samym wstępie swej mowy, premier zwrócił uwagę na kwestję obrony krajowej, w następujących słowach: Rząd wziął pod uwagę zagadnienie obrony krajowej i ujął ją znacznie szerzej niż dotychczas. Niema rhyba narodu — mówił premier — któryby znowu chciał wszczynać wojnę. Uczucia humanitarne, jakie żywią dziś narody, nie pozwalają obawiać się jakiejś akcji militarnej, która by pociągnęła za sobą krok wojenny. W umysłach mas ludowych wszystkich krajów przeważa pragnienie zgody i jeśli nie całkowitego rozbrojenia, to w każdym razie sprowadzenie przygotowań wojen-

nych do poziomu słuszności. Przeważała ujął tę kwestję, nie z punktu widzenia wojskowego, lecz pod kątem widzenia polityki wewnętrznej i zagranicznej państwa, oraz polityki międzynarodowej.

Rząd, — ciąga dalej premier, — stara się skoordynować te sprawy, i dlatego polecono sekretarzowi stanu dla spraw zagranicznych, traktowanie w tych sprawach z poszczególnymi mocarstwami, nie opierając jednak tych rokowań, na potęgach wojskowych, lecz na zasadach polityki słuszności. W takim ujęciu kwestii rząd stara się oddzielić jeszcze dwa zadania: nie pomijając konieczności zapewnienia krajowi obrony, a równocześnie postawić kwestię w ten sposób, aby wykazać, że nie jest ona na tyle militarna.

Przechodząc następnie do spraw ekonomicznych, premier zastrzegł się, że stać będzie niezłomnie przy swym programie. Powracając jeszcze do powininości wojskowej, premier powiedział, że zmiany w zakresie obrony krajowej nie będą czynione dopóty, dopóki nie uzyskałoby się dla ewentualnego przeprowadzenia tych zmian, zgody wszystkich stron.

JAK RZĄD ANGIELSKI CHCE PRZEWODZIĆ SANACJĘ W EUROPIE.

PAT. — LONDYN, 14 lutego. — Sekretarz stanu dla spraw wewnętrznych Artur Henderson, biorąc udział w wyborach uzupełniających w Burnley, wygłosił tam mowę polityczną, w której powiódział między innymi:

Rząd jest przekonany, że przywrócenie równowagi narodowej jest jedną z najbardziej aglących konieczności chwili. Rozprzężenie w gospodarce finansowej, przemysłowej i handlowej Europy, pociągnęło za sobą bezrobocie, redukcję płac zarobkowych i ciągły wzrost drożyzny. Rząd angielski jest przekonany, że w nowych metodach międzynarodowego współżycia czynnikiem tym, któryby zdołał zapewnić światu zaspokojenie jego wielkich potrzeb, mogłaby być Liga narodów jako jedyna instytucja, będąca w możności ogarnąć interesy wszystkich. To też rząd angielski uczyni wszystko, aby urzeczywistnić swój ideał międzynarodowej

współpracy na polu ekonomicznym i ułatwić podjęcie wysiłków, w całej rozciągłości dla politycznych i ekonomicznych stosunków między narodami. Polityka Labour Party — mówi dalej minister — zmierza do wzmocnienia międzynarodowej wymiany towarów. Dążenie to było głównym czynnikiem, który wpłynął na decyzję rządu w sprawie całkowitego uznania dyplomatycznego Rosji sowieckiej.

AMBASADOR NIEMIECKI U MAC DONALDA.

PAT. — LONDYN, 14 lutego. — Mac Donald przyjął dziś rano w „Foreign office” ambasadora niemieckiego.

MAC DONALD ZACHOROWAŁ.

PAT. — LONDYN, 14 lutego. — „Daily Mail” donosi, że premier Mac Donald zachorował na gripę.

W kołach politycznych rozeszła się pogłoska, że Mac Donald zaniemógł z powodu przepracowania. Zarząd partii czyni starania, aby użyć w pracy Mac Donalda przez zamianowanie podsekretarza stanu dla spraw zagranicznych.

Sowiety nie będą prosić o ich uznanie.

Litwinow twierdzi, że znaczenie międzynarodowe Rosji jest zbyt wielkie, aby potrzebowała ona obecnie udzielać państwu zagranicznemu jakichkolwiek rekompensat wzamian za uznanie Sowieców de jure.

AW. — MOSKWA, 14-go lutego. — Zastępca komisarza do spraw zagranicznych Litwinow udzielił korespondentom pism zagranicznych w Moskwie wywiadu w sprawie uznania Rosji de jure przez państwa zagraniczne.

Wywiad Litwinowa odznacza się wyjątkową pewnością siebie. Jeżeli dawniej rząd sowiecki brał pod uwagę propozycje uznania de jure sowieców wzamian za pewne korzyści i ulgi, to obecnie nie będzie takich propozycji nawet wysłuchiwał. Uznanie sowieców przez zagranicę może obecnie nastąpić bezwarunkowo bez zastrzeżeń, bez trak-

tacji i bez żadnych uprzednich konferencji. Znaczenie międzynarodowe Rosji wzrasta, dlatego dla niektórych mniejszych państw, jak Czechosłowacja i Jugosławia, nie może być obojętny ich stosunek do Rosji sowieckiej. Sowiety gotowe są uznać te państwa bez zastrzeżeń, żądając tylko wzamian takiego samego uznania. Pod koniec Litwinow atakował Szwecję i Amerykę z powodu ich niechęci uznania Rosji sowieckiej.

NORWEGJA UZNAŁA SOWIETY.

AW. — MOSKWA, 14-go lutego. — Rząd norweski dnia 13-go bm. uznał so-

wiety de jure.

Na stanowisko ministra pełnomocnego sowieców w Christianii mianowana będzie Kollatajowa.

ROKOWANIA FRANCUSKO-SOWIECKIE.

PAT. — PARYŻ, 14-go lutego. — „Echo de Paris” donosi, że w ostatnich czasach były czynione podobno próby wdrożenia bezpośrednich rokowań francusko-sowieckich. Dotychczasowe rezultaty są jednak negatywne i stwierdzają złą wolę sowieców wobec Francji.

ZMIANY WALUTOWE W ROSJI.

AW. — MOSKWA, 14-go lutego. — Dnia 12 bm. rada komisarzy ludowych postanowiła przerwać druk sowieckich znaków pieniężnych z r. 1923, z dniem 15 lutego. Sowieckie znaki pieniężne na razie zatrzymują jeszcze swoją siłę płatniczą, aż do zmożliwego rozporządzenia, które ureguluje sprawę ich wykupu. W obrotach pieniężnych znajdują się obecnie bilety skarbowe, opiewające na 5,3 i 1 rubli. W najbliższych dniach, jak zapewnia prasa sowiecka, ukazać się ma w obiegu srebrny bilon.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

ZAMÓWIENIA DLA PRZEMYSŁU I POMOC KREDYTOWA.

PAT. — WARSZAWA, 14 lutego. — Sejmowa komisja przemysłowo-handlowa wysłuchiwała referatu p. Dymowskiego, poczem jednomyślnie uchwaliła projekt ustawy o ratyfikacji traktatu handlowego z Japonią.

Następnie odbyła się wyczerpująca dyskusja nad wnioskiem p. Dymowskiego o politykę oszczędnościową rządu w związku z przesileniem przemysłowym. Przedstawiciele min. przemysłu i handlu, kolei żelaznej, oraz wicemin. skarbu p. Klarner zreferowali zamierzenia rządu w dziedzinie zamówień dla przemysłu i pomocy kredytowej.

W dyskusji zabrał głos szereg mówców, poczem jednomyślnie uchwalił następujące rezolucje:

„Sejm wzywa rząd aby ograniczając wydatki inwestycyjne, miał na względzie całokształt gospodarki społecznej i nie wstrzymywał rozwoju wytwórczości.

DRZEWO POLSKIE ZBYT DROGIE DLA FRANCJI.

PAT. — PARYŻ, 14-go lutego. — Comité Centrale de Houillères de France który sprowadza codziennie około 200,000 m. sześć. drzewa kopalnianego, zwrócił uwagę polskim sferom rządowym i przemysłowym, że podniesienie kosztów portowych w Gdańsku, stosowanie cel wywozowych na drzewo kopalniane i podniesienie polskich taryf kolejowych, łącznie z podniesieniem tego ładunku do kategorii przewozowej droższej sprawią, że kopalnia polskie przywiezione do Francji są zbyt drogie.

Strejk górników w Zagłębiu.

Proklamowany na poniedziałek 18 b. m.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: Przemysł górniczy w Zagłębiu Dąbrowskim i Krakowskim przeżywa ostry kryzys. W chwili obecnej grozi tam strejk ponieważ przemysłowcy zamierzają obniżyć płace robotników o 10 procent.

W sprawie tej odbyła się wspólna konferencja robotników i przemysłowców, która jednak nie dała żadnych rezultatów, ponieważ przemysłowcy nie

chcieli odstąpić od swych postulatów.

Strejk proklamowany jest na poniedziałek 18 bm.

W związku z tem, poseł Stańczyk interwenjował u ministra Grabskiego i ministra przemysłu i handlu p. Kiedronia, którzy przyrzekli wpłynąć na przemysłowców, w celu uzyskania pewnych ustępstw.

Prócz tego zapowiada się w Zagłębiu Dąbrowskim strejk metalowców.

POMOC DLA BEZROBOTNYCH.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: Wczoraj udała się delegacja do komisji sejmowej ochrony pracy i do ministra Grabskiego w sprawie ubezpieczenia bezrobotnych, aż do ogłoszenia nowej ustawy.

Pan minister Grabski przyrzekł, iż ustawa o bezrobotnych będzie w czasie najkrótszym uchwalona przez Sejm, do tego czasu jednak zostanie wniesiona do budżetu nowa pozycja na wsparcia dla bezrobotnych.

Zniesienie stanu wyjątkowego w Niemczech.

Nacjonałiści twierdzą, iż rząd będzie zmuszony do wprowadzenia go powtórnie.

PAT. — BERLIN, 14-go lutego. — General Seckt wysosował wczoraj do prezydenta Rzeszy pismo, w którym proponuje zniesienie stanu wyjątkowego, wobec tego, że autorytet państwa został wzmocniony, a sanacja życia gospodarczego da się przeprowadzić bez utrzymania stanu wyjątkowego. Prez. Rzeszy w odpowiedzi swej przychylił się do propozycji gen. Seckta i zawiadomił go, że w porozumieniu z kancleżem Rzeszy ma zamiar znieść rozporządzenie o stanie wyjątkowym z dnem 1 marca br.

NACJONALIŚCI PRZECIWKO ZNIESIENIA STANU WYJĄTKOWEGO.

AW. — BERLIN, 14-go lutego. — Dzienniki nacjonalistyczne z wielkim niezadowoleniem omawiają zniesienie stanu wyjątkowego, zapowiedziane przez prezydenta Rzeszy. Zdaniem tych listów powtórza się wkrótce niepokój, które zmusza do wprowadzenia powtó-

nego stanu wyjątkowego, albowiem łączy się z tym aktem daleko idące ustępstwa, jak np. kwestja czy zakaz istnienia partii komunistycznej i niemieckonarodowej będzie nadal obowiązywał.

PEŁNOMOCNICTWA RZADOWE WYGASAJĄ DZISIAJ.

PAT. — BERLIN, 14 lutego. — W sprawie 3-go rozp. finansowego nie doszło do porozumienia między rządem a stronictwami. Partje mieszczańskie dały jednak rządowi do zrozumienia, że nie będą sprzeciwiały się wydaniu wspomnianego rozporządzenia. Stanowisko partii socjal-demokratycznej nie zostało dotychczas określone. Wobec tego, że ustawa o specjalnych pełnomocnictwach dla rządu wygasa w dniu jutrzejszym, ogłoszenie 3-go rozporządzenia finansowego nastąpi prawdopodobnie dziś.

KONIECZNOŚCI EKONOMICZNE RZESZY.

PAT. — BERLIN, 14 lutego. — W

komisji głównej odbył się w Berlinie kongres niemieckiego przemysłu i handlu. Przewodniczący Mendelsohn wezwał do przywrócenia całkowitej suwerenności ekonomicznej Rzeszy na terenach okupowanych. Dalej domagał się ustalenia słusznej sumy, jaką Niemcy mają zapłacić z tytułu odszkodowań, oraz udzielenia morderstwa i pożyczki zagranicznej. Mówca wskazał następnie na konieczność przywrócenia równowagi budżetowej państwa i stworzenia banku emisyjnego, oraz zapewnienia wolnego handlu. Min. handlu w mowie swej oświadczył, że stabilizacja marki rentowej musi być utrzymana za wszelką cenę, gdyż nowy spadek kursu marki byłby dla całego kraju katastrofą, której skutków nie dałoby się przewidzieć.

BEZKARNOŚĆ SPRAWCÓW MORDÓW POLITYCZNYCH.

A. W. — BERLIN, 14 lutego. — Ministrowie sprawiedliwości Prus, Bawarii i

Meklemburgii, złożyli Reichstagowi wspólny memoriał, omawiający morderstwa polityczne w Niemczech. Z memoriału wynika, że w przeważającej ilości wszyscy sprawcy morderstw politycznych zdolni zbiegali, a świadków morderstw prawie nigdy niema. Memoriał wyraża zdanie, że rozpowszechnienie się mordów politycznych w ostatnich czasach przypisać należy bezkarność sprawców.

KRWAWY ZAJŚCIA W SZCZECINIE.

A. W. — BERLIN, 14 lutego. — Dzień wczorajszy, który miał być dniem wielkich demonstracji komunistycznych, przeszedł spokojnie, z wyjątkiem zajść w Szczecinie, gdzie demonstranci zaatakowali patrol policyjny, wówczas policja w obronie własnej dała ognia do tłumy, wskutek czego zostało na placu kilku zabitych i kilkunastu rannych.

Konferencja państw bałtyckich

Wczoraj rozpoczęła swe obrady w Warszawie.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Wczoraj rozpoczęła się w Warszawie konferencja państw bałtyckich.

Narady będą szły w dwóch kierunkach: politycznym i prawno-gospodarczym.

Czołowe miejsce zajmuje sprawa stosunku do Rosji oraz taktyka na terenie Ligi narodów.

Sprawy gospodarcze obejmują kwestje umowy arbitrażowej, między czterema państwami, układy handlowe z Rosją itd.

PRASA U MINISTRÓW BAŁTYCZNYCH.

PAT. — WARSZAWA, 14 lutego. — W dniu 15 b. m. o godz. 12-ej w południe panowie ministrowie spr. zagranicznych Łotwy p. Seja i Estonji p. Ackel, przyjmują w gmachu prez. rady ministrów przedstawicieli prasy krajowej. Po południu o godzinie 4 m. 30 ministrowie ci przyjmują przedstawicieli prasy zagranicznej przybywających w Warszawie.

ROKOWANIA POLSKO-NIEMIECKIE W GENEWIE.

PAT. — GENEWA, 14 lutego. — Rokowania polsko-niemieckie w sprawie stowarzyszenia do b. poddanych niemieckich postanowienia art. 3 i 4 traktatu Polski z wielkimi mocarstwami o nabywaniu obywatelstwa polskiego, rozpoczęły się w Genewie dnia 12 lutego pod przewodnictwem ambasadora brazylijskiego p. Suza-Bantasa.

Po przemówieniu p. Suza-Bantasa zabral głos pełnomocnik polski, dr. Koźmiński, który w mowie swej podkreślił szczerą chęć rządu polskiego, osiągnięcia porozumienia w sprzyjającej pojednawczej atmosferze Ligi narodów, uwydatniając konieczność liczenia się z konsekwencjami

mi prawnymi i niemożliwością ograniczenia się w tych czysto politycznych sprawach, do sływnego stosunku formalistyk jury stycznej.

Pełnomocnik niemiecki Lewald uwydatnił znaczenie, jakie w rozumieniu Niemiec mają dla sprawy opinie odnośnie trybunału międzynarodowego w Hadze, wydane we wrześniu 1923 r. w sprawie kolonistów i art. 4-go traktatu Polski z wielkimi mocarstwami.

W dniu 13 lutego rozpoczęły się rokowania merytoryczne, pod przewodnictwem delegata polskiego dr. Koźmińskiego.

INSPEKCJA AKCYZOWA.

System opodatkowania konsumpcyjnego, przy którym podatek technicznie nie może być ściągany bezpośrednio od konsumenta, a musi być pobierany za pośrednictwem przedsiębiorstw, wyrabiających dany produkt, wymaga nadzwyczajnej sprawności administracji skarbowej.

Funkcjonariusze kontroli skarbowej z jednej strony mogą być narażeni na pokusy ze strony producentów i sprzedawców, z drugiej strony dzięki niedostatecznej znajomości techniki danej produkcji pomimo najlepszych chęci mogą nie zapobiec nadużyciom. Wreszcie znaczna ilość punktów sprzedaży i możliwość tajnej produkcji wyrobów monopolowych i akcyzowych wymaga nadzwyczajnej sprężystości działania.

Okoliczności te wymagają od kontroli skarbowej znacznego zasobu wiadomości technicznych, sponaj dozy inteligencji i przede wszystkim nadzwyczajnej uczciwości.

Celem usprawnienia tej kontroli utworzono przy ministerstwie skarbu inspekcję akcyzową, której zadaniem będzie z jednej strony zarozumianie się przy osobistym zerknięciu w czasie lustracji z jak największą ilością funkcjonariuszy

kontroli skarbowej, ocenienie stopnia ich uzdolnienia na zajmowanym stanowisku i oddzielenie zgangrenowanych członków od zdrowego ciała, z drugiej zaś strony podzielenie się z młodszymi urzędnikami posiadaniem wiadomości technicznych i nabytym w czasie długoletniej służby doświadczeniem.

Tajemnica gniazda miłości lesbijskiej.

Proces dr. Sadowskiej przeciwko „Expressowi Porannemu“.

Warszawski korespondent „Republiki“ donosi:

W trzecim dniu rozprawy nadal toczą się przy drzwiach zamkniętych. Ale słuchacze dopuszczeni na salę — członkowie palestry, sędziwnicy i aplikanci rozmawiają tak głośno i z takim ożywieniem w kularach sądu, o tem co słyszeli, że to i owo przedostaje się do wiadomości osób postronnych.

Podobno dr. Sadowska w prywatnej rozmowie wyraziła zdanie, iż nie uważa, aby miłość lesbijska była czynem hańbiącym dla kobiety. Rzekła również, że we dług niej nazwa lesbijski bynajmniej nie hańbi kobiety. Jeśli dr. Sadowska powtórzy powyższe swe mniemanie na przewodzie sądowym, oskarżenie jej zostanie zna-

cznie osłabione i obrona obwinionego redaktora „Expressu Porannego“ będzie miała znacznie ułatwione zadanie.

Warszawski korespondent „Republiki“ telefonuje o godz. 2-ej w nocy:

W czwartym dniu procesu obrady toczyły się nadal przy drzwiach zamkniętych i dlatego też nie możemy podać szczegółów przewodu sądowego.

Dzisiaj nastąpią mowy adwokatów. Przemawiać będzie pierwszy z ramienia panny dr. Sadowskiej mec. Niedzielski, następnie obrońcy redaktora „Expressu Porannego“ J. Plewińskiego — mecenas: Mieczysław Ettinger i Stefan Perzyński.

Dzisiaj też należy oczekiwać wyroku

Uprzątnięcie śniegu na kolejach.

PAT. — WARSZAWA, 14 lutego. — W dyrekcji radomskiej trwają trudności ruchu na odcinku Kielce — Strzelnie, z powodu obfitych opadów śnieżnych. Na odcinku Jędrzejów — Sędziszów tor kolejowy został zamknięty dla ruchu kolejowego do czasu uprzątnięcia zasp śnieżnych. W obrębie dyrekcji warszawskiej, wszystkie odcinki kolejowe zostały już oczyszczone. Ruch normalny. W dyrekcji krakowskiej nieczywne są jeszcze linie: Kraków Grze-

gorzki i Białzycza Kocmyrzów. Na linii Muszyna Krynica ruch będzie wznowiony prawdopodobnie jutro. Na linii Zyrardów Zwardoń wstrzymano ogólny ruch towarowy, zaś na linii Rajcza Zwardoń ruch osobowy. W obrębie dyrekcji wileńskiej pociągi osobowe i towarowe kursują nadal przy pomocy pługów odsnieżających. Ponadto na stacjach dają się odczuwać trudności pracy przekopowej. W dyrekcji katowickiej sytuacja ruchowa utrudniona z powodu silnych mrozów, oraz słabego odbioru pociągów przez dyrekcję krakowską i warszawską. W dyrekcji stanisławowskiej sytuacja od dnia wczorajszego nie zmieniła, t. j. cały szereg linii nadal z powodu zasypiania śniegiem jest nieczynny.

STRAJK ROBOTNIKÓW DOKOWYCH.

LONDYN, 13 lutego. — Według wszelkiego prawdopodobieństwa strejk robotników dokowych będzie zażegnany. Między pracodawcami a robotnikami odbyły się wspólne posiedzenia, na których uchwalono przyznać robotnikom podwyżkę o 2 szylingi, która będzie im wypłacona w dwóch ratach. Konferencja między przedstawicielami obu stron, mająca zdecydować ostatecznie o załatwieniu sporu, odbędzie się jutro w Min. Pracy.

Stowarzyszenie Fabrykantów PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO (Piotrkowska 43)

zawiadania swych członków, że wedle Rozp. Min. Skarbu z dn. 1 lutego 1924 r. mogą płatnicy podatku majątkowego wnosić podania o ulgi w zapłacie 2-giej zaliczki tego podatku. **Termin wniesienia tych podań upływa dnia 20 lutego 1924 r.** Kto nie wniesie podania do tego terminu, traci prawo do ulgi.

Formularze i wszelkie informacje można otrzymać w biurze Stowarzyszenia w godzinach biurowych od 9 — 1 i 3 — 6.

Należy też zgłaszać się w biurze Stowarzyszenia po odbiór pokwitowania na złożone zeznania o majątku.

Na marginesie raportu p. Younga.

Ogłosiliśmy wczoraj w pełnym wyciągu raport p. Hiltona Younga dla rządu polskiego, omawiający plan naszej sanacji finansowej, oraz charakteryzujący ogólne położenie Polski pod względem skarbowo gospodarczym. Nawiązując do tego, przypuszczamy, że na tym kończą się funkcje p. komandora Younga. Nie ulega kwestji, iż przedstawił on lub dopiero przedstawi rządowi wielobrytańskiemu raport inny, który jest właściwie miarodajny dla przyszłych stosunków ekonomicznych polsko-angielskich. Jest wysoce prawdopodobne, iż ten właśnie raport dla p. Younga wypadnie dla nas jeszcze o wiele korzystniej, ponieważ rząd londyński, wysyłając p. Younga do Warszawy, zapewne nie kierował się dobrymi chęciami bezinteresownego „wypożyczenia“ polakom swego męża stanu, ale dał mu konkretne zadania i będzie się domagał odpowiedzi na pytanie: „Czy możliwe jest uzyskanie w Polsce wpływów politycznych drogami interwencji kapitału obcego i jakie sumy są potrzebne, aby wpływ ten uzyskać?“

Aczkolwiek raport p. Younga dla rządu angielskiego różni się od takiego raportu dla p. Grabskiego, z pewnych założeń ogólnych można domyśleć się odpowiedzi p. Younga na zadanie, nałożone nań przez rząd angielski. Z wstępu sprawozdania wynika jasno, że Anglicy mają dziś łobry chęć wejścia w bliższe stosunki z Warszawą. Nie prawi się w polityce komplementów darmo i zachwyty p. Younga na temat polskiego bogactwa, zdolności i pracowitości nie są banalnemi frazesami tym razem. Dalej p. Young chwali plany sanacyjne p. min. Grabskiego, delikatnie wskazuje na błędy naszej administracji, mimochodem zatracą o sprawę redukcji armji (o tym „będą decydować mężowie stanu Polski“, ale p. Young nie zapomina podkreślić samej istoty rzeczy, choć w sposób nader dżentelmeński i elegancki), wreszcie wskazuje na sedno rzeczy: konieczność zaciągnięcia pożyczek wewnętrznych i zewnętrznych, oraz sprzedaży pewnych obiektów państwowych, z wyjątkiem kolei, poczt, telefonów i fabryk amunicyjnych. Jest to program, na konieczność stosowania którego wskazywaliśmy już oddawna. Skoro jednak cudzoziemcowi nie wypada mówić głośno i otwarcie pewnych rzeczy, tym bardziej, iż jesteśmy narodem o bardzo wysokiej miłości własnej i ambicji, to my mówić możemy całkiem otwarcie i szczerze.

Przed kilku miesiącami wyszła interesująca broszura o naprawie skarbu pióra dr. Feliksa Młynarskiego, b. dyrektora departamentu kredytowego min. skarbu. Obok wielu fachowych i celujących poglądów i wielu błędów, książkę p. Młynarskiego cechuje jedna znakomita myśl: W obecnym okresie hiperinflacji niema ratunku dla skarbu drogą zwykłych zabiegów organicznych: zwiększenia oszczędności i zmniejszenia wydatków. Musimy przebr-

nąć okres powrotu do zdrowia przy pomocy specjalnego funduszu sanacyjnego, bez którego żadną miarą nie uda się zrównoważyć budżetu i zahamować inflacji. P. dr. Młynarski przypuszcza, iż fundusz sanacyjny będzie mógł zebrać z pożyczek wewnętrznymi (bony), zastawu skarbu narodowego i arrasów. Jesteśmy zdania, iż mniemanie to jest błędne. Żadną miarą, wobec zachwianego zaufania społeczeństwa, nie będziemy mogli zebrać funduszu tego o własnych siłach i musimy uciec się do

pożyczki zagranicznej. Najlepszym dowodem tego są zapisy na akcje Banku emisyjnego, które dotychczas pokryły zaledwo coś niecoś powyżej 1 procentu całego kapitału akcyjnego. Tymczasem pełną parą idą już przygotowania do emisji złotych pożyczek. P. Young ostrzeżenie przed tą emisją, dopóki marka nie będzie zupełnie ustabilizowana. Inni popierają myśl dwuwalutowości, gdzie obok złotego istnieć będzie nadal marka i na nią ewentualnie będzie można zepchnąć cały ciężar dewaluacji. Oka-

zuje się obecnie jednak z doświadczenia, iż dwuwalutowość nie pomogła wcale marce rentowej niemieckiej, która w ostatnich czasach zaczyna naśladować swą zwykłą papierową imienniczkę, której dziś już na imię biljon conajmniej...

W każdym razie daleko sięgająca ostrożność jest bardzo wskazana, a sukcesu realnego nie zastąpią zgola przedwczesne fanfary i fanfaronady...

Czesław Oltaszewski.

Wobec zmian w polityce europejskiej.

Szkodnictwo chęjskiego nacjonalizmu polega nie tylko na tem, że on sam nie chce nic widzieć, co się dokoła nas dzieje, lecz i na tem, że zmusza do patrzenia tylko jednym okiem tych, co widzą i chce lby ostrzec społeczeństwo przed groźbą, jaką może niebezpieczeństwem. Przykłady tego nacjonalistycznego teroru widzimy ostatnio bardzo często. Odkąd w Anglii ster rządów objęła Partja Pracy, przygotowuje się na świecie nowy kurs, który stosownie do tego, jak ułożymy nasze stosunki zewnętrzne i wewnętrzne, może nam wyjść na użytek lub na szkodę. A jednak o tych zmianach bądź wcale się u nas nie píše, bądź też zaleca się na nie środki — łagodnie mówiąc — bardzo niedostępne. Na niektóre następstwa zapowiadanych zmian zwracają uwagę dwa pisma: krakowskie „Czas“ i warszawski „Kurier Poranny“.

„Czas“ bierze za przesłankę możliwość przyjęcia Niemiec i Rosji sowieckiej do Ligi narodów, na skutek starań Mac Donalda, wobec czego dla Polski powstaną trudności z powodu zażaleń, wnoszonych do Ligi na panującą u nas politykę narodowościową. „Zwracaliśmy — píše gazeta — uwagę na mowę Kamienie-wa w sprawie ucisku ruskich narodowości w Polsce, a gdzie Cziczera wytoczy tę sprawę, jak nie w Genewie? Także Niemcy wystąpią z całym szeregiem żalów i skarg, licząc na poparcie całego ogona swych sympatyków jawnych i skrytych, od Anglii rozpoczynając“.

I cóż proponuje autor na zarządzenie tej istotnej przykłej ewentualności? Zdałoby się, że trzeba zalecić taką politykę, ażeby do skarg nie było powodu. Ale autor radzi nic innego jak to, żeby dokładniej poznać statut Ligi oraz, aby obsadzić placówkę genewską człowiekiem pierwszorzędnych zdolności. Przypuścmy, że życzeniu autora stało się za-dłość, i że mamy w Genewie genialnego dyplomata. Czy on nam coś pomoże? Nasze przegrane dotychczasowe na forum Ligi były coppersa dośb bolesne, ale przyczyną tego była nietylko nieudolność dyptomatów polskich, ile brak z ich strony odwagi do oświadczenia mieniom sejmowym, że sprawy z góry przegranej lepiej nie bronić, lecz załatwić ją polubownie na miejscu. Tak naprz. było ze sprawą kolonistów niemieckich, opcji etc. To trzeba mieć na uwadze i w przyszłości. Pan Cziczera razem z panem Marksem, jako reprezentanci Moskwy i Berlina, nie nam ztego zrobić nie mogą, jeżeli reprezentant rusinów w sejmie polskim zamknie im usta krótkim oświadczeniem, by nie wsuwali nosa do cudzego prosa. Natomiast najgenialniejszy orędownik polski w Lidze narodów zblamuje się swą obroną, gdy oskarżyciele na poparcie oplakanego stanu sprawy narodowościowej w Polsce będą mogli się powołać nietylko na enuncjacje legalne reprezentacji ruskiej, lecz i na wynużenie polskich postów lewicowych w rodzaju P. P. S. „Odrodzenia“, którzy z pewnością tylko dobro Polski mają na widoku. O ile więc chodzi o międzynarodowe

dowość klauzuli mniejszościowej, to klucz do powodzenia leży nie w Genewie, lecz w Warszawie.

„Kurier Poranny“ porusza niemieńską kwestję, mającą ścisłą łączność z poprzednią. Chodzi o możliwość rewizji kwestji naszych granic wschodnich.

„Niedawno w prasie, bliskiej nowego rządu angielskiego, pojawiły się notatki, że jedną z pierwszych spraw na porządku dziennym stosunków dyptomatycznych angielsko - sowieckich będzie kwestja wschodnich granic Polski, kwestja, w której, jak wiadomo, rząd sowiecki notyfikował całej Europie swój protest przeciwko zeszlatorocznej uchwałe rady ambasadorów wbrew swemu podpisaniu na traktacie ryskim. „Autor słusznie wywodzi, że sprawa ta nie stoi tak dobrze, jak niektórzy poczciwie mniemają. Traktat wersalski — tłumaczy on — samo istnienie Polski oparł na deklaracyjnej odezwie ks. Lwowa; nawet granice wywalczone taktatem ryskim długo były ignorowane. Zatwierdzono je dopiero za rządów gen. Sikorskiego i to jedynie na odpowiedzialności Polski (i Rosji — dodamy od siebie). A przecież sowieci nie były dotąd rza-dem Rosji, że dla mocarstw zachodnich. Stają się nim dla Anglii dopiero od przyjscia do rządu p. Mac Donalda.“

Tyle podawane przez nas w streszczeniu wywody autora. I cóż proponuje on uczynić w obronie naszych granic wschodnich na forum międzynarodowym? „Głównice — odpowiada autor — są jednak

pewne już nie tylko przez traktaty, ile przez to, że armja polska żyje jeszcze duchem Piłsudskiego i Sikorskiego“.

Opieranie granic o siłę zbrojną jest niewątpliwie bronią skuteczniejszą niż usprawiedliwienie chęjskiej polityki narodowościowej zapomocą zrezygnowanego dyplomaty. Ale nie wierzymy, by autor na serio doradzał Polsce odpowiedzieć Lidze narodów: mamy rację, bo mamy silną armję. Wszak rewizja granic wschodnich możliwa jest tylko wtedy, gdy Liga ogarnia już naprawdę wszystkie narody europejskie a zapewne i Amerykę. W ten sposób Polska musiałaby się przeciwstawić zbrojniemu całemu światu. I pocóż to całe browuowanie, które, gdyby ktoś miał je wziąć poważnie, samoby mogło już nam zaszkodzić? Ostateczne pomysłyne załatwienie kwestji granic jest ściśle związane z reformą w polityce wewnętrznej w duchu lewicowym. Prasa lewicowa już niejednokrotnie o tem pisała, nie trzeba więc tej prawdy obwiązać w bawelnę, lecz przeciwnie najczęściej ją powtarzać, zwłaszcza przy tak doniosłej sposobności. A sprawa ta jest już obecnie pleką aktualną. Nie tylko dlatego, by należało już jutro — pojutrze oczekiwać rewizji naszych granic, ile dlatego, że zmiana polityki wewnętrznej, ażeby skutkowała musi być podjęta zawczasu, a nie bezpośrednio pod obuchem niebezpieczeństwa. A zatem więcej odwagi, panowie!

Admonitor.

Polityka kredytowa P. K. K. P.

Na drugim posiedzeniu rady nadzorczej P. K. K. P. odbytem dnia 13 b. m., w dalszym ciągu obradowano nad najważniejszym zadaniem chwili, jakim jest ustalenie zasad polityki kredytowej.

Postanowiono jednomyślnie przystosować działalność kredytową P. K. K. P. do przyszłej działalności Banku Polskiego, Postanowiono więc dążyć energicznie do likwidacji kredytów finansowych, reportowych i rebusorsowych.

Kredyty towarowe mają być również energicznie likwidowane drogą udostępnienia kredytu dyskontowego, przy czem jednak nie można dopuszczać do nadmiernej inflacji na potrzeby kredytu, a należy kierować się tą myślą przewodnią, aby suma kredytów udzielonych przez P. K. K. P., a nie będących w zrozumieniu statutu Banku Polskiego pokryciem dla banknotów, nie mogła przekraczać sumy wkładów — z potrąceniem jednak wkładów skarbu państwa.

Nowe kredyty towarowe mogą być udzielane tylko w nadzwyczajnym wypadku istotnie uzasadnionej potrzeby gospodarczej za każdorazową zgodą Rady Nadzorczej na termin tylko do kwietnia.

Zmniejszając z konieczności te działy kredytów, których przyszły Bank Polski uprawniać nie będzie mógł, rada nadzorcza uznała, że normalne gospodarstwo kre-

dytów dwuskontowe mogą być nieco rozszerzone, gdyż dawnie miliardowe sumy marek pod przeliczeniu na złote wydaje się zbyt niskimi.

Rada świadoma jest tego, że w przyszłości potrzeb gospodarczych zaspokoić w epoce przejściowej nie była tak wielka, niema, że rozpoczęty okres stabilizacji markki przyczyni się do wzrostu wkładów w bankach prywatnych, które dzięki temu, będą mogły rozwinąć zywszą niż dotychczas działalność kredytową.

Poządaniem jest, aby różnica pomiędzy stopą dyskontową P. K. K. P. i stopą banków prywatnych nie była tak wielka jak dzisiaj; dążenie do obniżenia stawek kredytowych powinno być dążeniem wszystkich banków, gdyż bez tego nie będą mogły obniżyć się znacznie ceny produktów. Banki, które nie będą chciały za stosować się do polityki kredytowej P. K. K. P. i nie obniżą nadmiernie wysokich stawek od pożyczek złotych, będą zupełnie pozbawione kredytu.

Starania rady nadzorczej o przedłużenie terminu przyjmowania przez P. K. K. P. weksli markowych nie zakończyły się pomyślnym wynikiem gdyż styczniowe rozporządzenie rady ministrów nie mogło być ułecz zmianie bez nowej ustawy. Z tego powodu obieg weksli markowych musi się zakończyć.

POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA

Oddział łódzki (PAT) Konstantynowska 29 i p. telefony 111 i 15-24.

Dostarcza następujący materiał giełdowo-Informacyjny:

W godzinach południowych:
URZĘDOWA CEDULA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ walutowa i akcyjna.
GIEŁDA PARYSKA, LONDŃSKA I ZURYCH notowania początkowe.
Kurs Franka walutowego na dzień następnny.
W godzinach wieczornych notowania oficjalne następujących giełd pieniężnych:
New-York Londyn Paryż Wiedeń
Berlin Zurych Kopenhaga Sztokholm
Praga New-Orlean Odańsk
Giełdy bawarskie
New-York New-Orlean Liverpool Havre
Ponadto wszystkie krajowe, zagraniczne i amerykańskie giełdy towarowe, srebrne i metalowe.

KUPIĘ
nową lub używaną
w dobrym stanie
STEREOTYPIĘ PŁASKĄ
Oferty składać do
administracji „Re-
publiki” sub. „-
TALENT”-

Dyplomowany krawiec cywilno-wojskowy
Sz. Weksler Piotrkowska 32
TEL. 24-59.
zawiadania Sz. Klientów, iż przyjmuje jak dotychczas wszelkie zlecenia w zakresie krawiectwa wchodzące, polecając równocześnie na sezon nadchodzący bogaty swój wybór materiałów krajowych i zagranicznych.
UWAGA: Dla p. p. oficerów i urzędników spłata ratami i na warunkach dogodnych.

**Stowarzyszenie restauratorów
POSZUKUJE**

wykwalifikowanych kucharzy i inteligentne panienki do obsługi gościom. Zgłaszać się od 5-6 w „Tivoli”, Przejazd 1.

NOWE DROGI
PISMO POŚWIĘCONE SPOŁECZNEJ MIŁOŚCI.
Wychodzi 1-go i 15 każdego miesiąca.
W każdym numerze omawia sprawy polityczne i społeczne kraju i zagranicę, zamieszcza artykuły popularno-naukowe, ogłasza rzeczy, rzucające światło na poszczególne grupy ludzi, środowiska i instytucje w czasach obecnych i w epokach historycznych, drukuje utwory z literatury pięknej, podaje mnóstwo wiadomości pożytecznych i ciekawych, rozszerza stale zakres swego programu oświatowego i informacyjnego.
Prenumerata kwartalna wynosi 2.40 punkty, które należy pomnożyć przez każdorazowy mnożnik księgarski.
Adres Redakcji i Administracji:
LÓDŹ, SIENKIEWICZA 53.

852
**Chcę wynająć
pianino**
Za dzierżawę płacić będę miesięcznie (w złotych). Oferty sub. „L. L.” do administracji „Republiki”.

99% kwasu kokosowego,
100% tłuszczu kokosowego
(Ceylon), oleje techniczne dla
fabrykacji mydła i przemysłu
włókienniczego oraz
wszelkie oleje odpadkowe
roślinne
POLECA ZE SKŁADU:
FIRMA **LANDECK I HOFMAN**
BIURO SPRZEDAŻY PIAMOWICZA Nr 2, TELEF. 34
SKŁADY:
LIPOWA Nr. 47, TELEF. 18-50.

Ostrożnie przy zakupie obcasów gumowych
„BERSON”
W ostatnich czasach pojawiające się
NAŚLADOWNICTWA
naszego pod względem JAKOŚCI I TRWAŁOŚCI
nieodznaczonych prawdziwego
OBCASA GUMOWEGO „BERSON”,
zmuszają nas do skłonienia P. T. Publiczności,
by przy zakupie obcasów gumowych „BERSON”
zwracała baczniejszą uwagę, oraz by stanowczo
odrzucała wszelkie inne wyroby, które swym
podobieństwem w wykonaniu obliczone są na
wprowadzenie w błąd Publiczność.
Każdy prawdziwy obcas gumowy „BERSON” musi być zaopatrzony
Ref. marką ochronną wedle niniejszej ryciny.

Do odstąpienia
duży lokal handlowy
składający się z 3 pokoiów w śródmieściu.
Oferty do administracji sub. „A. S. D.”

Poszukiwany
odpowiedzialny rutynowany
samodzielny buchalter
dokładnie obeznany z księgowością Towarzystw Akcyjnych.
Tylko poważni reflektanci proszeni są o składanie
ofert do administracji „Republiki” pod „A. 320”. 846

POŃCZOCHY, REKAWICZKI I TRYKOTAŻE
Józef Neumann
PIOTRKOWSKA 120.
— WYROBY POŃCZOSZNICZE —
— WE WSZYSTKICH GATUNKACH —
— I KOLORACH —

Prenumerata: w Łodzi mk. 5,000,000 miesięcznie.—Zamiejscowa
mk. 6,500,000 miesięcznie.—Z- agranicą mk. 12,000,000
miesięcznie. Odnoszenie do domu 520,000 mk.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: mk. 80,000 za wiersz milimetrów (na stronie 10 szpalt). W TERŚCIE: mk. 100,000 za wiersz milim
trowy (na str. 8 szpalt). NADEŚLANE: mk. 120,000 za wiersz milimetrów (na str. 8 szpalt). NEKROLOGI
mk. 120,000 za wiersz milimetrów (na str. 8 szpalt). Zaręczynowe i zaślubin, po testacie mk. 5,000,000. Zamiejs
scowe w złp. obliczonych po urzędowym kursie franka szwajcarskiego. Za wiersz wysokości 1 milimetr: w tekście
50 gr. Nadesłane i Nekrologi 30 gr. Zwyczajne 20 gr. Zagrana. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administ. nie odpowiada

Republika i Express Wieczorny łącznie 8,300,000

Drobne 75,000. Posady i poszukiwane 50,000. Najmniejsze ogłoszenie 750,000

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadom.

Za wydawstwo „Republiki” s. ogr. ods. Marian Nusbaum-Ottaszewski. — Czołówek „Republiki”, Piotrkowska 49. — Tłocznia, Piotrkowska 15. — Redaktor Nac. Marian Nusbaum-Ottaszewski.

Ogłoszenia drobne.

- Nauka i wychow**
DZIEŁĘ lekcji je-
zyka polskiego
wzajemian za lekcje
języka francuskiego
lub angielskiego.
Of. sub „Francuski”
Specjaliści-korepety
torzy udzielają
lekcji w zakresie
gimnazjalnym. Próba
na lekcja bezpłatna
Ceny przystępne.
Dzielnia 22 m. 16
między 6-8. 855-3
- Mieszkania 2-3 po-
kójowego z kuch-
nią poszukuje. Zgła-
szać się: ul. Pańska
№ 29 m. 20 873-2**
- KALNIA SZTUCZ-
NA.** Tkanie róż-
nej formy dzin nie
do poznania tak w
ubiorach, towarach
switrach, firankach,
jak w dywanach.
Obecnie Piotrkow-
ska 92, w podwórzu.
- ZAKŁAD TAPICER-
SKO-DEKORA-
CYJNY** przyjmuje
wszelkie obstalunki
przerabia meble,
materace i zakłada
firanki. Nawrot 8.
257-1
- Posady.**
Potrzebna zdolna.
Zgłosić się ulica
Szkoła № 27, Zie-
linska.
- Putynowa-y samo-
dzielny buchalter**
poszukuje zajęć go-
dzinowych. Laska-
we oferty do „Re-
publiki” pod „N 15”
867
- AMODZIELNY bu-
chalter z kilkuletni-
ą praktyką poszukuje**
posady. Oferty
pod adr: Herdeles,
Nowomiejska 13 aka
„B. D.” 708
- Zagubione dokumenty**
Zagubione zostało
zezwolnienie na po-
dawanie codziennie
obiadów na imię
Zacharjasza Gołd-
berga wydane w
więzieniu na Miłszu
865
- nis i lutego s. b.**
została zagubio-
na matrikula, wyd.
na imię Doroty Ro-
zentalsówny ucz. 8-10
kl. gimn. p. Sobole-
wskiej-Konopczyń-
skiej. 885-1
- ASTRZEZENIE.**
Zgubiono weksel
na mk. 100,000,000
wystawiony dn. 15
grudnia przez S.
Czarny płatny dnia
16-go lutego s. b.
w Łodzi, Sienkiewi-
cza № 63, zlecenie
L. Sotowejczyk z
wzorem firmy Stejn-
berg, Splewak i s-ka
Nr. wekslu firmy
Stejnberg 4854. Za-
strzeżenie zrobiono,
Maurycy Rosenblatt
Moniuszki 11. 871
- Dr. med.
BRAUN**
Potulnówka Nr. 23
Specjalista chorób
skórnych i wene-
rycznych. Przy-
jmuje od 8-10 i pół
1-2 i od 4-8
- Rozmaite.**
Mieszkania z dwóch
pokoi z kuchnią
poszukuje Abram-
son Gdańska 23-13
codziennie od godz.
8-jej wieczór. 831-2
- WIESZKANIE z 3
mniejszych pokoi**
w centrum korzystnie
nie do odstąpienia.
Wiadomość: Karski,
Aleksandrowska 22
m. 27. 857
- Angielskiego**
oraz konwersacji
udziela dyplomo-
wana nauczycielka
Angielka
Wiadomość: Plac
Wolności 9, II-gi
piętro u lek.-dea-
tysty od 1-4 p.j.
814-
- Dr. med.
LUBICZ**
Cegielniana 43.
Choroby skórne, we-
neryczne i moczopłciwe
Leczenie sztuczne
słońcem wyżynno-
wym. Przyjmuje
od od 5-8
- Dr. Różaner**
Choroby skórne,
weneryczne i mo-
czopłciwe, lecze-
nie sztuczne
słońcem górskim.
DZIELNA № 9.
Przyjmuje od 8-10
i pół i od 4-8.
- Dr.
J. M. HALTRECHT**
Akuszerka i choroby
kobięc. 524
Piotrkowska 26
przyjmuje od 10-12
i od 4-6.
- Dr. Marja
Józefów-
Lewinsonowa**
Cegielniana 6.
Chor. wener. i skór. (dla kobiet i dzieci)
Godz. przyjęć od 11
do 3 pp.
w niedziele i święta
od 11-1.
- Dr.
W. Dutkiewicz**
Łódź,
Piotrkowska 50
Choroby skórne
i weneryczne.
Przyjmuje od 4-7 w.
w niedziele i święta 9-12
- Dr. med.
H. GUTSZTADT**
choroby kobiece
i akuszerka
Przyjmuje od 3-5
Zachodnia 62 róg
Cegielnianej. 762
- Doktor
Ludwik FALK**
Nawrot № 7.
Choroby skórne
i weneryczne
Przyjm. od 10-12
5-7
- Dr. med.
L. Langbard**
Zawadzka 10
Choroby skórne
i weneryczne.
Przyjmuje od 9-12
i od 5-8.
- Dr. med.
J. Imich**
Zawadzka 35
Chor. by uszu, no-
sna, gardła i krtańi
Przyjm. od 11-1
4-6 734-1
- Szlchtowanie
osnów
i snucie
Ceny niskie.**
Gdańska 80.
865-3